

Izhaja enkrat na mesec.

CENA: za vse leto 25 Din.

za pol leta 12:50 Din.

Posamezna številka 2 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRTNIK

Izhaja enkrat na mesec.

Cene inseratom:

Pri enkratni objavi

1/1 str. 240 D, 1/2 str. 120 D,

1/4 str. 60 D, 1/6 str. 40 D,

1/12 str. 20 D.

GLASILO „JUGOSL. TRGOVSKE-OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Protidraginjski zakon.

Minister za socialno politiko g. Simonović je predložil ministrskemu svetu načrt novega protidraginjskega zakona, katerega je taisti tudi odobril. Kaj bo rekla zbornica v Beogradu k takemu neumestnemu načrtu ni težko uganiti, ko ima vlada za seboj glasovalni aparat poslušnih poslancev, ki delajo za ljudski blagor, kakor jim veleva g. Pašić in ne njihov lastni razum.

Sedanji vladi ni še zadosti pasivnost trgovinske bilance, splošna stagnacija pod katero trpijo vsi poslovni kraji, temveč hoče sploh vsako podjetnost ubiti z zakoni, kakoršen eden bo zgoraj omenjeni. Kralj gospodarske politike v naši državi je očiten, a mesto da bi se vlada v zadnji uri streznila in se energično lotila resnega gospodarskega dela, skuša delovnemu ljudstvu natresti peska v oči in obrniti ogorčenost mase na trgovski in obrtni stan, češ, da je vseh težkih časov kriv obrtnik in trgovec, ki je itak odvisen od skupnosti.

Novi zakon naziva minister »zakon o pobijanju nedovoljene špekulacije z življenjskimi potrebščinami«. Zakonski načrt razločuje dve vrsti življenjskih potrebščin: v prvo kategorijo spadajo najpotrebnejši predmeti za prehrano, v drugo pa vsi ostali, ki služijo ljudem in živini za prehrano in obleka, obutev, kurjava in razsvetljava. Življenjske potrebščine prve kategorije, med katere spadajo: kruh, produkti zaklane živine za človeško prehrano, jedi v gostilnah, krčmah, restavracijah in v drugih sličnih lokalih, kakor tudi prostori za prenočišča potnikov, se bodo prodajala oziroma izdajala v najem po določenih maksimalnih cenah. Opetovano se je že poudarjalo in tudi našim centralnim mestom bi moralo biti že davno jasno, da je maksimiranje cen pri prostem izvozu absurdna stvar, kajti posledica maksimiranja cen je vedno, da izgine blago iz rednega prometa in da je zbog tega konsument primoran iskati blago pri netrgovcu, kateremu mora seveda plačevati mnogo višje cene. Taksiranje (maksimiranje cen) bodo vršili občinski zastopi. Kako se naj določajo maksimalne tržne cene, po katerih načelih, tega zakonski načrt ne predvideva, ampak je to prepuščeno milosti in nemilosti občinskih odborov. Kako naj občinski odbori vrše to zakonsko dolžnost, si sami ne moremo predstavljati. —

Toda g. minister za socialno politiko se ni zadovoljil samo z maksimiranjem, šel je še dalje in uvedel rekvizicijo obratov. Ako bi namreč trgovci ali gostilničarji zaradi maksimiranih cen ustavili obrate, imajo po zamišljenem zakonu občinske oblasti pravico rekviriranja dotičnih obratov s potrebnim orodjem ter nadaljevati obrat na svoj račun. Ne glede na to, da bo v obratih, ki jih bo zakon spravil na boben, občinskih zastopom težko gospodariti, spominjajo take mere na boljševizem in jih gosp. minister danes nikakor ne bi smel uvajati. Taka določila bi ne smela priti v zakon, dokler velja še ustava, ki garantira državljanom nedotakljivost privatne lastnine!

Po zakonskem načrtu je prepovedano kupovati življenjske potrebščine na trgih zaradi preprodaje na istem mestu

in za čas trajanja istega dne. Predmete, ki jih boš tedaj kupil zjutraj od kmeta na trgu, ne boš smel prodajati niti še popoldne ali zvečer. Za kršitelje tega določila predvideva načrt zapor do šest mesecev in globo do 50.000 dinarjev. Tudi ne bo dovoljeno kupovati življenjske potrebščine od proizvajalcev ali od onega, ki nosi življenjske potrebščine na trg, že med transportom!

Da taka določila ne bodo cene posameznim predmetom znižale, je čisto jasno, ker bodo razmere same pokazale ravno nasprotno kakor hitro se omeji trgovski vodilni pravec. Načrt, ki vsebuje določila, kakor smo jih ravnokar navedli, ki težko ogrožajo materialno in moralno, kakor naše trgovce, tako naše industrijalce in obrtnike, ki jim morejo vzeti dober glas in ugled, ne smejo postati zakon. Gospodu ministru za socialno politiko bi priporočali, da napravi zakon, ki bi trboveljski družbi predpisal cene premoгу in bi ne dovolil tako mastnih dobičkov v obliki dividend izvazati v inozemstvo, kjer sede delničarji te družbe. Kakor hitro bi se mu posrečilo ceno premoгу znižati, bi s tem 100-krat več dosegel, kot pa z neštetiimi zakoni o pobijanju draginje tam kjer jo več ni. Znižanje cene premoгу bi imelo za posledico znižanje tovara po železnicah in pogonske sile v industriji, pa bi šlo. Če bi pa še finančnega ministra prepričali, da ni dobro iz podjetja in trgovine v obliki davkov izsesovati celo obratni kapital, bi bil pa s tem rešeno popolnoma draginjsko vprašanje in bi bil odveč zakon o pobijanju draginje.

Napoved osebne dohodnine.

Kakor vsako leto je tudi letos treba napovedati dohodke iz leta 1925, na podlagi katerih davčna oblastva predpišejo osebno dohodnino. Ker je davčni eksistenčni minimum določen na svoto Din 5000, je skoro vsak dolžan plačati dohodnino. Kdor še do sedaj ni pismeno napovedoval dohodkov in mu je davčna oblast sama določila dohodke ter mu na podlagi teh odmerila dohodnino, naj ostane pri starem, ako se mu je zdelo, da ga davčni vijak ni ravno preveč za ušesa prijel. V vsakem slučaju kjer pa je bil davčni zavezanec obdavčen od dohodkov, ki jih še zdaleka ni v resnici imel, je pa dolžnost posameznika, da napravi napoved in se s tem zavaruje pred kontomaciranjem in samolastno odmero dohodkov od strani davčnega oblastva. Če pa se posameznik odloči napraviti napoved pismenim putem, potem mora paziti, da ne napravi tako, da sam sebe prekosi in vsled nevednosti predpisov označi davčnemu oblastvu višji čisti dohodek, kot pa ga je v resnici imel v pretečenem gospodarskem letu. Važno je to kaj se smatra za davčne podlage. Pri podjetjih, ki plačujejo občo pridobnino, med temi so tudi vsa trgovska in obrtna podjetja, je smatrati za prejemke podvržene osebni dohodnini vse zneske, ki jih obrtnik ali trgovec dobi za prodano blago oziroma izvršeno delo po odbitku vseh obratnih in režijskih stroškov, plačan davek izvzemši osebne dohodnine.

Kot postavno dovoljeni odbitki prihajajo v poštev predvsem izdatki za nakup blaga in v obratu porabljenega mate-

rijala, najemnina za obratne prostore, plača pomočnikom in prehrana vajencev, stroški za izpopolnjevanje orodja ter zavarovanje blaga in inventarja, ter poslovni prispevki za bolniško blagajno, pridobnina z vsemi dokladami in razni drugi z trgovino in obrtjo zvezani stroški, kakor obresti od posojil ki so se porabili v podjetju deloma kot investicija, deloma kot obrestni kapital. Med odbitke pa ni dovoljeno računati obresti lastnega kapitala, vložnega v podjetje kakor tudi ne izdatke za prehrano in druge življenjske potrebščine za lastno uporabo in družino.

Končno je pri napovedi dohodkov podvržene osebne dohodnine paziti tudi na to, da se navede, ako je davčni zavezanec poročen ali ima kaj otrok in koliko nepreskrbljenih. Ta označba je važna predvsem radi tega, ker plačajo samci in vdovci brez otrok k redni dohodnini še 15 % pribitek, poročenci brez otrok ali vdovci z enim otrokom pa 10 % pribitka. Rok za vlaganje napovedi poteče dne 31. januarja 1926.

Jubilej veleindustrija.

(Dr. Val. Rožič.)

Kakor so za našo politično in kulturno zgodovino važni jubileji politikov in kulturnih delavcev, tako so prav tako važni jubileji mož, ki delajo na gospodarskem polju za razvoj slovenske obrti in industrije. Tak jubilej je letos 70-letnica rojstva g. Avgusta Žabkarja, ki je bil rojen l. 1855 v Mokronogu na Dolenjskem.

Že od svoje rane mladosti je gojil samo le eno željo: vzgojiti in izobraziti se v mehničnem ključavničarstvu do popolnosti. Pa ne samo v ključavničarstvu, tudi v drugih potrebnih pomožnih vedah kakor v knjigovodstvu, v risanju in računstvu se je pridno izobraževal že kot vajenec.

Ključavničarstva se je izučil najprvo v Novem mestu. Leta 1885. je prišel kot pomočnik v Ljubljano in je vstopil v tedaj zelo cvetočo ključavničarsko delavnico Pilkovo. V Ljubljani je zelo pridno obiskoval tedanjo nedeljsko obrtno šolo in profesorja Peternela, ki mu je vcepil prve, za vsakega ključavničarja prepotrebne nauke. V Ljubljani je vstopil v Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. Društvu je tedaj načeloval g. prof. Ivan Gnezda, a poleg g. predsednika gnezde je v društvu v istem času pridno deloval Ivan Czermak, inženir v Samassovi tovarni in častni član Kat. društva rok. pomočnikov. Inženir Czermak je v društvu poučeval risanje. Mnogi ljubljanski obrtni mojstri, ki so bili isti čas kot člani v društvu, zlasti pa pomočnik Avgust Žabkar, so se pridno vadili v risanju in še danes se s hvaležnostjo spominjajo pok. inž. Czermaka in Rok. društva, katerima se imajo zahvaliti za ves poznejši napredek v svoji strokovni izobrazbi. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov ga je pozneje izvolilo za svojega častnega člana in on je kot tak ostal društvu zvest in požrtvovalni dobrotnik.

Pozneje se Avgust Žabkar kot pomočnik podal na Dunaj, kjer ni zamudil nobene prilike, da se okoristi z vsemi potrebnimi vedami strokovnega ključavničarstva. Zlasti na Dunaju je šele popolnoma spoznal, da mora praktično delavnico izpopolnjevati čitanje in proučevanje primernih strokovnih knjig. Pritrgal si je pri skromnem zaslužku, da si je mogel kupiti knjigo. Često si je pritrgal naravnost od ust, da je mogel zadostiti svoji ukaželjnosti. Pri svoji pridnosti, vztrajnosti in veliki varčnosti je hitro napredoval ter postal samostojen mojster.

Ustanovil je veleugledno slovensko obrtno-industrijsko podjetje Žabkar in dr., katero tvori danes glavni temelj »Strojnim tovarnam in livarnam«.

Dobro vedoč, da je mlademu človeku nad vse treba temeljite strokovne izobrazbe, se je A. Žabkar rad odzval vabilu g. prof. Podkrajseka, da mu pomaga pri sestavljanju učnih knjig za računstvo in knjigovodstvo ključavničarske stro-

ke. Sam preobložen z delom je še letos kot 70-letnik žrtvoval v ta namen mnogo dragocenega časa. — Pa ne samo čas, tudi denar je žrtvoval. Naročil je na svoje stroške 38 klišejev za »Obrtno računstvo«, ki knjigo krasi in pojasnjujejo z zgledi praktičnih kalkulacij.

Avgust Žabkar je predobro spoznal pomen učnih-strokovnih knjig za mojstre in pomočnike kakor tudi za vajence zato tudi z veseljem podpira tozadevno strokovno obrtno literaturo. Zato poudarimo, da je ravno Žabkarjeva zasluga, da imamo Slovenci tako dobre s strokovnim znanjem sestavljene učne knjige za obrtno-nadaljevalne šole, da se niti Nemci ne morejo meriti z nami v tej smeri.

Jubilej tega moža je gotovo pomenljiv datum v razvoju slovenske obrti in industrije, ki vidi v njem enega njenih najodličnejših predstavnikov.

Franc Cerar - ju v slovo!

Pod težo bremen, ki mu jih je naložil Vsegamogočni, je pred nekaj dnevi omagal mož poštenjak in odkritosrčen značaj, tovarnar Franc Cerar v Stobu pri Domžalah. Ravno v trenutku, ko je z neumrljivo vztrajnostjo dovedel svoje goreče želje mladih let do cilja, mu je zmanjkalo življenjske sile in klonil je svojo modro glavo pred sklepom Vsegamogočnega, ki ga je poklical k sebi, da se odpočije od trdnega in naporenega dela ter prejme zaslužen plačilo kot dober učnec — Gospodov.

Jugoslovanska Obrtna zveza z njim ni izgubila samo zvestega in navdušenega člana, ampak tudi velikega sodelavca. Kot bivši podpredsednik J. O. Z. je veliko pripomogel do razvoja obrtne organizacije na to višino, kot se nahaja in nebroj njegovih nasvetov čaka mladih obrtnikov, da se lotijo dela in jih izvedejo po konceptiji moža tihega dela.

Njegova največja skrb je bila za obrtniški naraščaj in ni je bilo obrtne razstave v Ljubljani, na katero bi ne pripeljal mlad obrtniški naraščaj iz Domžal in okolice. Veliko je žrtvoval iz lastnega premoženja za knjige in druge potrebščine obrtno nadaljevalnih šol in ob vsaki priliki je navduševal obrtnike kakor učitelje k osnovanju in povzdigi obrtnih šol. Težko je naštetiti vse zasluge, ki si jih je stekel ranjki za obrtni stan — eno pa se lahko ugotovi — da bi marsikaterga podjetja obrtnega in industrijskega ne bilo, če ne bi požrtvovalni g. Cerar s svojo mirno le njemu lastno vztrajnostjo delal na načrtu toliko časa, da je oživel okolico okoli sebe, jo prepričal o stvari in jo zainteresiral, da so se ideje hitro pretvarjale v dejanja.

Bog mu naj bo milosten pri sodbi, mi ostali pa imejmo njegov mirni nastop, železno vztrajnost in neupogljivo voljo kot vzgled pri delovanju za obrtno organizacijo in procvit obrtnega stanu.

Plenarna s ja zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Plenarna seja vršila se je začetkom decembra l. l. Zborovanje je vodil g. Ogrin, podpredsednik namesto obolelega predsednika Kneza. G. Dr. Fran Windischer je poročal o združnih tečajih, ki so se vršili v Mariboru in Ljubljani. Navažal je važne strokovne knjige, ki jih je založila zbornica. Za obrambo in obstoj naše industrije je v ostrih besedah žigosal sistem, ki ubija razvoj naše industrije g. Josip Lenarčič. O stanju prezidave zborničnega posloplja je poročal g. Ogrin ter pojasnil vzroke prekoračenja proračuna pri adaptacijskih delih. Glede državne obrtne banke z ozirom na njene podružnice vztraja zbornica na svojem v plenarni seji dne 4. julija 1924 zavzetem stališču in prosi, da se jo povabi v ustanovni odbor, ki ima izdelati bančni statut.

Gibanje cen v veletrgovini.

Za mesec november l. l. priobčuje beograjski »Privredni pregled« o gibanju cen v veletrgovini nastopno poročilo:

Doba	poljedel. pridelki	živina in produkti	sadje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	industr. izdelki	celotni indeks
povprečje leta 1913	100	100	100	100	100	100	100
januar 1923	2740	1901	912	2240	1954	2830	2098
januar 1924	2295	2626	910	2062	1667	2618	2034
februar 1924	2380	2888	994	2062	1685	2618	2101
marec 1924	2433	2479	1005	2092	1709	2523	2040
april 1924	2351	2290	969	2060	1683	2484	1973
maj 1924	2245	2082	1036	2132	1681	2292	1911
junij 1924	2158	2211	1123	2161	1711	2340	1984
julij 1924	2188	2317	1203	2161	1712	2389	1995
avgust 1924	2256	2482	1347	2097	1709	2402	2049
september 1924	2108	2417	1401	2154	1547	2246	1978
oktober 1924	2080	2394	1670	2145	1549	2048	1981
november 1924	2019	2520	1726	2257	1602	2102	2037
december 1924	2115	2544	1836	2265	1608	2207	2112
januar 1925	2164	2263	1859	2191	1531	2067	2012
februar 1925	2212	2009	1850	2346	1521	2015	1993
marec 1925	2191	2009	1859	2444	1542	2079	2009
april 1925	2181	1881	1982	2438	1538	2029	2005
junij	2217	1742	1646	1972	1519	1954	1842
julij	1922	1787	1633	1856	1474	2040	1785
avgust	1539	1787	1399	1766	1406	1955	1642
oktober	1340	1846	1250	1745	1378	1892	1572
november	1385	1785	1422	1774	1355	1868	1597

Celotni indeks cen se je napram prejšnjemu mesecu zvišal za 22 točk ali za 1 ½%.

Skupina poljedelskih pridelkov se je zvišala za 45 točk ali za 4%. V tej skupini so se nekoliko popravile žitne cene, še bolj pa cene sadja in živalske krme.

Skupina živine in produktov se je znižala za 61 točk ali za 4%. V tej skupini so se precej znižale cene prašičev, svinjske masti, podražila so se pa jajca.

Skupina sadja in produktov se je podražila za 172 točk ali za 14%. Cene so se zvišale za suhe češplje, vino in žganje.

Skupina stavbnega materiala izkazuje istotako majhen porast.

V skupini kolonijalnega blaga se je pocenila kava, riž in olje, podražil se je pa sladkor.

V skupini industrijskih izdelkov so padle cene za 24 točk ali za 1 ½%. Pocenila se je bombaževina.

Tekom meseca novembra je bil kurz dinarja stabilen.

Izvoz je bil še vedno slab, vendar pa nekoliko večji nego v oktobru. Uvoz je bil slab. Kupčije so bile slabe, ker so kmetje zavlačevali prodajo pridelkov in vsled tega tudi niso kupovali raznih potrebščin.

Novice za obrtnike.

Predsedniške poste trgov. in obrtne zbornice v Ljubljani je po smrti g. Kneza prevzel g. Ivan Ogrin, dosedanji podpredsednik.

Prizivni rok za odmero osebne dohodnine poteče za Ljubljano dne 30. januarja in za Ljubljansko okolico dne 31. januarja.

Pisarna Jugoslovanske Obrtne Zveze se je preselila iz pritličja v I. nadstropje v Rokodelskem domu in je odprta od 8—12 in od 5—7.

Zavarovancem okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je zadnje čase pričel štediti pri celokupnem uradovanju in vsak mesec doživimo kake spremembe pri poslovanju tega urada. S 1. I. 1926 se je uvedlo pavšalno honoriranje obiskov zdravnikov na dom bolnikov. Vsled tega mora vsak zavarovavec odslej zdravnika poiskati v odrejenih ordinacijskih urah na domu, oziroma v ambulatorijih. Le izjemno, ako je bolnik tako močno bolan, da ne more zapustiti postelje, imajo člani

pravico zdravnika pozvati na svoj dom. Proti onemu članu, ki bi zdravnika klical na dom, ne da bi bila za to podana neobhodna potreba in nujnost slučaja, se bo urad poslužil zakonitih določil in takemu članu predpisal povračilo vseh stroškov, ki so uradu nastali radi brezvestnega in izkoriščavajočega dejanja člana.

Davčna praksa v Sloveniji. Pod tem naslovom je priobčil trgovski list članek, iz katerega je razvidno, da je bilo v Mariborski oblasti 800 rubežev in 300 eksekutivnih dražb v minulem letu. Kriza je bila tako poostrena vsled tega, ker je davkarija pobirala dohodnino za leto 1923 in 1924 in provizorično tudi za leto 1925 naenkrat in to ob času najobčutnejše denarne krize. Nič manj kruto je nastopil davčni vijak v ljubljanski oblasti.

Ivan Knez umrl. Predsednik trgovske in obrtne zbornice g. Ivan Knez, veletrgovec in industrijalec, je umrl dne 2. januarja 1926 na Dunaju, kamor si je šel iskat zdravniške pomoči. Kot marljiv in delaven na gospodarskem polju si je tekom življenjske dobe pridobil srca vseh, ki so stremeli za gospodarsko osamosvojitve slovenskega naroda iz nekdanjih avstrijsko-nemškutarskih razmer.

Strokovno in nadaljevalno šolstvo. Povodom vesti, da se namerava vse strokovno šolstvo podrediti pod ministrstvo prosvete, je zbornica poslala ministrstvu trgovine, kakor tudi ministrskemu predsedniku spomenico s prošnjo, da se trgovsko in obrtno šolstvo ne podredi prosvetnemu resoru, marveč da se v ministrstvu trgovine osnuje zanj poseben oddelek ter da se proračunski krediti za šolstvo izdatneje dotirajo. Osnovanje posebnega oddelka je sedaj že uzakonjeno v dvanajstinskem zakonu, glede povišanja kreditov pa se je zbornica obrnila tudi na poslance, ki so člani finančnega odbora.

Zbornica je izvedla obširno anketo o stanju in potrebah strokovno-nadaljevalnega šolstva in ugotovila, da so glavni nedostatki poleg nezadostne finančne podpore od strani države tudi pomanjkanje kvalificiranih učiteljev in nezadostna oprema šol z modernimi učili.

Da se temu odpomore, je zbornica pokrenila akcijo za prireditve tritedenskega poučnega tečaja za učitelje na strokovno nadaljevalnih šolah, ker primanjkuje za pouk usposobljenih učiteljev, ker se že od predvojnne dobe ni vršil noben učiteljski tečaj.

V splošnem so krajevne organizacije začele posvečati šolam večjo pažnjo in je ena tretjina priredila ob sklepu šolskega leta tudi šolske razstave.

Izvoz vina v Avstrijo. Ministrstvo poljoprivrede i voda, odeljenje za agrarno politiko in kooperacije mi je doposlalo odlok z dne 12. oktobra 1925, broj 37.105-VI sledeče vsebine: »Po novi trgovski pogodbi, sklenjeni med našo kraljevino in avstrijsko republiko, ki je bila pred mesecem podpisana na Dunaju in ki je deloma stopila avtonomnim potom v veljavo, je Avstrija docela ukinila prepoved vina iz naše kraljevine. Od sedaj naprej se more naše vino uvažati v Avstrijo; dovoljenja za uvoz izdaja avstrijsko ministrstvo trgovine in industrije ali ustanove, katere bo ono z izdavanjem uvoznih dovoljenj pooblastilo. Naše ministrstvo bo zahtevalo od avstrijske vlade tozadevne podatke in jih bo dalo naši javnosti na znanje. Carina na vino znaša 20 zlatih kron, do izčrpanja kontingenta od 40.000 hl belega in 40.000 hl črnega vina. Za vino, izvoženo nad ta kontingent, se plača carina od 60 avstrijskih zlatih kron, t. j. za vino izpod 13 % (prostornih) alkohola. Evidenco o izčrpanju kontingenta bo vodila avstrijska carina. Razdelitve kontingenta se prepušča izvoznikarjem, trgovcem, da v mejah kontingenta izvažajo vino.

Davek na telesne delavce. Vzlic temu, da so delavci, od katerih se pobira davek na ročno delo, oproščeni osebne dohodnine od 1. aprila 1925. Nekateri davčni uradi tirjajo večje in manjše zneske za osebno dohodnino in celo pretirajo iz ru-bežnjo. Z ozirom na nepravilno postopanje davčnih uradov je delegacija ministrstva financ izdala okrožnico št. IA 2201 z dne 6. oktobra 1925. V tej okrožnici opozarja delegacija na to, da prizadeti delavci lahko predložijo davčnemu uradu takse prosto potrdilo delodajalca, da je pri njem kot telesni delavec nameščen in da se mu odteguje 3,3 % davek.

Mednarodna trgovina z jajci. Pred nekaj tedni je g. Zelenik v obliki članka pojasnil najvažnejše zahteve mednarodnih trgovcev za nakup jajc v velikem. Poleg sortiranja jajc po kakovosti in velikosti je posebno paziti na ovojnino, da prenesejo ob vsakem vremenu daljši transport.

Prodaja deviz manjšim trgovcem in obrtnikom. Generalni inspektorat ministrstva financ je z razpisom z dne 5. oktobra 1925 I. br. 18715 odločil, da je odstavek 4, čl. 11. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami razumeti tako, da se smejo devize in valute prodajati tudi trgovcem in obrtnikom, ki niso sodno protokolirani. Ti se morajo pri nakupu izkazati razen z davčnim potrdilom tudi z obrtnim listom.

Sejmarske pristojbine. Na seji širšega odbora Zveze gremijev dne 12. p. m. je zvezni tajnik g. Ivan Mohorič v svojih izvajnih glede sejmarskih pristojbin poudarjal, da so vprašanja sejmov in sejmarijev mišljenja trgovstva deljena. V nekaterih krajih se trgovci, kakor tudi domačini zavzemajo za to, da se število sejmov čimbolj poveča, ker pridobijo s tem občina na dohodkih in sejmarskih pristojbinah in ker imajo trgovci na sejmske dni znaten kupčijski promet v svojih poslovnih lokalih, kakor tudi na stojnicah, v kolikor se jih poslužujejo. So pa nekatere občinske uprave, ki so povišale sejmarske pristojbine do prohibitivnosti in s tem povzročile sejmarijem velike škode. Prezreti se pa tudi ne sme dejstva, da so sejmariji člani gremijev in da so mnogi mestni trgovci na sejmarije direktno navezani, ker jim omogočujejo vnovčiti zaostanke na blagu. Zveza je prejela na svojo okrožnico do seje od gremijev le šest odgovorov, ki obsegajo različne predloge. Gremij trgovcev v Slovenjgradcu poroča, da se gibljejo sejmarske pristojbine v Št. Ilju pod Turjakom med 2 in 15 Din, dočim so v občini Šoštanj od 1 do 2 Din, istotako kakor v Marenbergu. Gremij trgovcev v Ribnici je mišljenja, da naj se po deželi pobira maksimalno po 25 Din od ene stojnice brez razlike, ali so domači ali tuji sejmariji. Gremij trgovcev v Kamniku predlaga, da bi se sprejela zahteva društva sejmarijev, da se razdeli vse sejmarije v dve skupini, a pristojbine naj bi tvorile le odškodnine za fiktivne dajatve občin. V debati, katere so se udeležili gg. Fürsager, Rom. Jelačin, Kastelic in Umek, je bilo od vseh strani poudarjeno mnenje, naj se Zveza na tem vprašanju desinteresira.

Preskrba soli v Sloveniji. Iz trgovskih krogov smo glede oskrbe Slovenije s soljo prejeli sledeči dopis: »V naši javnosti se čujejo vedno ostrejšje pritožbe proti načinu, kako preskrbuje monopolna uprava Slovenijo s soljo. Pri nas je redno na zalogi le morska sol, ki pa tudi ni vedno prvovrstna. A še s to soljo zaloga v Ljubljani tekom letošnjega leta ni bila vedno preskrbljena. Trebalo je ponovnih intervencij Zbornice za trgovino, industrijo in obrt v Ljubljani, da je dobila Slovenija neobhodno potrebne množine. — Stojimo tik pred časom, ko bo poraba soli zaradi konserviranja mesa itd. izdatno narastla. Zato smatramo za potrebno, da upravo monopolov že sedaj opozarjamo, da ne pozabi pri razdelitvi soli tudi Slovenije in stremi za tem, da bodo zaloge v Sloveniji vedno zadostne. Položaj v trgovini je danes tako neugoden, da trgovcu nikakor ne kaže, da bi se za mesece zalaga z blagom, kateri koncem koncev donaja tako malenkosten dobiček, da komaj krije režijske stroške, ako še tega dobička ne kompenzirajo bančne obresti. Zato je potrebno, da ima skladišče v Ljubljani na zalogi take množine, da bo posameznim trgovcem vsak čas mogoče se preskrbeti s soljo in da jim ne bo treba nabavljati zalog, ki bi absorbirale izdaten del njihovega obratnega kapitala za sicer malo lukrativen, a tem bolj potreben predmet. — Ob tej priliki moramo odločno zahtevati, da se ljubljansko skladišče oskrbi tudi s kameneno soljo iz Kreke, ne pa edino z inozemsko morskno soljo. Zakaj naj bi bila kamenena sol iz Kreke monopol gotovih špeulkantov, katerim naj plačujemo maštne dobičke, ako jo hočemo dobiti. V Sloveniji je bila od nekdaj v prometu kamenena sol, ki se še danes, dasi je dražja nego morska sol, veliko zahteva od strani delojemalcev. Prosimo inšpektorat v Zagrebu, da pokaže dobro voljo in tudi nam nakaže sol iz Kreke, da nam ne bo treba hoditi po njo v Zagreb in Varaždin.

Naročajte

,Jugoslovanskega Obrtnika!'